

Moje dziecko idzie do przedszkola

Nowe regulacje prawne
w wychowaniu przedszkolnym

MINISTERSTWO
EDUKACJI
NARODOWEJ

ORE OŚRODEK
ROZWOJU
EDUKACJI

Pójście dziecka do przedszkola to ważne wydarzenie w życiu rodziny. Nie musi oznaczać rewolucji dezorganizującej dotychczasowy, dobrze poukładany świat dziecka. Jest to wydarzenie, które – przy odpowiednim przygotowaniu – wprowadza nowy porządek i rozpoczyna niezwykle ważny etap w życiu dziecka i jego rodziców.

Jak przygotować dziecko do roli przedszkolaka?	3
Wychowanie przedszkolne	4
Zadania nauczycieli	5
Opłaty za przedszkole	6
Obowiązek przedszkolny	8
Obowiązki gminy	9
Obowiązki rodziców	11
Prawo do wychowania przedszkolnego	12
Prawa rodziców w przedszkolu	12
Zajęcia dodatkowe	14
Język obcy w przedszkolu	14
Zasady przyjmowania dzieci do przedszkola	17

Zdjęcia wykorzystane w folderze pochodzą ze źródeł internetowych: Fotolia.com
Tekst: Iwona Konopka
Opracowanie graficzne: Aneta Witecka

Jak przygotować dziecko do roli przedszkolaka?

W polskim systemie edukacji wychowaniem przedszkolnym objęte są dzieci w wieku 3–6 lat (od września 2015 r. do 5 lat), jednak w szczególnie uzasadnionych przypadkach dyrektor (jeżeli dysponuje wolnymi miejscami) może przyjąć do przedszkola już 2,5-latkę. Ważne jest, aby takie dziecko było samodzielne w miarę swoich możliwości oraz dobrze znosiło rozłąkę z rodzicami.

Każde dziecko – bez względu na wiek, w którym rozpocznie swoją przygodę z przedszkolem – powinno zostać do tego przygotowane przez rodziców lub opiekunów. Warto zatem już z dwulatkiem rozpocząć działania, które wpłyną pozytywnie na adaptację dziecka do warunków przedszkolnych. Oto niektóre z nich:

- przebywanie z dzieckiem w grupie rówieśników lub dzieci w zbliżonym wieku (placy zabaw, kluby dla dzieci, spotkania okolicznościowe itp.);
- zostawianie dziecka pod opieką znanej mu osoby (kogoś z rodziny, opiekunki), ale nie domownika;
- rozmowy z dzieckiem na temat przedszkola;
- odwiedzenie przedszkola, do którego dziecko będzie chodziło (lub innych przedszkoli);
- czytanie bajek, których bohaterowie chodzą do przedszkola;
- spotkanie z zaprzyjaźnionym dzieckiem, które jest już przedszkolakiem;
- wybranie przedszkola, które stwarza warunki optymalne dla naszego dziecka i dla nas;
- wdrażanie dziecka do samodzielności.

Dla dobrego funkcjonowania dziecka w warunkach przedszkolnych bardzo ważne jest wcześniejsze przyzwyczajanie go do towarzystwa innych dzieci, zwłaszcza jeśli nasz maluch nie ma jeszcze rodzeństwa. Korzystajmy z okazji do spontanicznych i zorganizowanych kontaktów z rówieśnikami, podczas których dziecko nabywa podstawowych umiejętności społecznych – takich jak dzielenie się zabawkami, oczekiwanie na swoją kolej, wspólna zabawa. Takie kontakty pozwalają dziecku na zdobycie doświadczeń, które w przedszkolu stanowią codzienność. Warto zatem, aby pójście do przedszkola poprzedzone zostało tego typu trenin-

giem pod okiem bliskiej osoby, która zapewnia dziecku zapożyczenie potrzeby akceptacji i poczucia bezpieczeństwa. Przedszkole to dobra zabawa i edukacja pod opieką kompetentnej nauczycielki. To również czas spędzony poza domem w towarzystwie rówieśników i osób dorosłych. Ważne jest zatem, aby pierwsze dni dziecka w przedszkolu poprzedzać próbami rozstania z rodzicami. Warto zostawiać malucha pod czujnym okiem babci, opiekunki i innych znanych mu osób. Jeśli nasze dziecko ma z tym problemy, zacznijmy od małych kroków, stopniowo wydłużając czas przebywania poza domem. Jeżeli okaże się, że jest to trudne również dla nas (a dzieje się tak w wielu przypadkach), to pamiętajmy, że zachowanie spokoju przez rodzica jest kluczowe, gdyż dzieci doskonale wyczuwają nasze emocje, które mogą im się udzielać. Pamiętajmy również, że dzieci zwykle płaczą za rodzicami tylko chwilę. Często dramatyczne sceny rozstania trwają zaledwie kilka minut, a w pamięci rodzica pozostają na cały długi dzień spędzony w pracy.

Podejmujemy wszelkie działania, które mogą dziecku przybliżyć środowisko przedszkolne. Szukajmy okazji do rozmów, czytamy bajki i opowieści o przedszkolu. Pozwólmy dziecku odczuć, że idzie do przedszkola, bo jest już duże i świetnie sobie poradzi. Jeśli jest taka możliwość, to odwiedźmy wspólnie z dzieckiem różne przedszkola w okolicy i wybierzmy to, w którym poczuje się ono najlepiej i które nam wyda się najbardziej odpowiednie ze względu na jego potrzeby, możliwości i zainteresowania.

Podczas wyboru przedszkola zwróćmy uwagę, czy w danej placówce organizowane są dni lub zajęcia adaptacyjne. Uczestnictwo w nich jest bardzo ważne – wtedy dziecko w towarzystwie rodzica poznaje dzieci, z którymi będzie się bawiło, swoją panią i innych pracowników przedszkola oraz pomieszczenia, w których będzie spędzało czas. Podczas pierwszych dni w przedszkolu ogromną rolę pełni nauczyciel, który jako pierwszy przewodnik dziecka w nowej rzeczywistości dba o atmosferę wsparcia i bezpieczeństwa, sprzyjającą wspólnej zabawie i nauce.

Środowisko przedszkolne wpływa na kształtowanie samodzielności, będącej ważną cechą dla rozwoju każdego dziecka. Ważne jest, aby dziecko, które idzie do przedszkola, było samodzielne stosownie do swojego wieku i możliwości. Trzylatek powinien np. umieć samodzielnie skorzystać z toalety, zjeść posiłek, a także ubrać się i rozebrać z niewielką pomocą osoby dorosłej. Wspierajmy dziecko w rozwijaniu tych podstawowych umiejętności i chwalmy je nawet za drobne osiągnięcia. Samodzielne dziecko ma więcej okazji do aktywności i odnoszenia codziennych sukcesów. Nie wyręczajmy go zatem w wykonywaniu prostych czynności samoobsługowych związanych z codzienną higieną, spożywaniem posiłków czy też ubieraniem się. W czynnościach, które przysparzają dzieciom trudności, pomagajmy dyskretnie. Bądźmy przewodnikami dzieci i uwierzmy w ich zaradność – zgodnie z ideą pedagogiki Marii Montessorii: *pomóż mi zrobić to samemu*.

WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE

W ostatnich latach nastąpiło wiele zmian w systemie oświaty w zakresie wychowania i edukacji dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym. Zmiany te dotyczyły większego niż dotychczas upowszechnienia wychowania przedszkolnego i obniżenia wieku realizacji obowiązku szkolnego z 7. do 6. roku życia. W 2013 r. wprowadzono zmiany w ustawie o systemie oświaty, które zapisane zostały w tzw. ustawie przedszkolnej, ustawie sześciolatkowej i ustawie rekrutacyjnej. Te trzy akty prawne zaprogramowały na najbliższe lata najważniejsze zasady organizacji wychowania przedszkolnego i edukacji wczesnoszkolnej.

Dzięki stopniowo wprowadzanym zmianom, takim jak:

- obniżenie opłat za przedszkole;
- bezpłatne i dostępne dla wszystkich dzieci zajęcia dodatkowe;
- obowiązkowa, bezpłatna nauka języka angielskiego;
- prawo do wychowania przedszkolnego od 3. roku życia;
- obowiązek przedszkolny dla dzieci pięcioletnich;
- obowiązek szkolny dla dzieci sześcioletnich;

przedszkola lepiej dostosowują swoją ofertę do realnych warunków społeczno-ekonomicznych rozwijającego się społeczeństwa oraz wychodzą naprzeciw dynamicznie zmieniającym się potrzebom i możliwościom dzieci. Dobrze zorganizowane wychowanie przedszkolne daje szansę na lepszy rozwój dziecka, a jego postępy każdego dnia mogą obserwować rodzice, którzy dzięki dobrze „zopiekowanym” dzieciom mają możliwość realizować się zawodowo.

Obecnie wychowaniem przedszkolnym w Polsce objęte są dzieci w wieku 3–6 lat (liczy się rok kalendarzowy, a nie miesiąc urodzenia dziecka). Od 1 września 2015 r. wszystkie dzieci w wieku 6 lat (wiek kalendarzowy) rozpoczną naukę w I klasie szkoły podstawowej.

Dzieci, które posiadają orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego, mogą korzystać z wychowania przedszkolnego do 10. roku życia, jeśli posiadają opinię o odroczeniu obowiązku szkolnego wydaną przez poradnię psychologiczno-pedagogiczną do 31 sierpnia 2014 r. Opinia wydana przez poradnię po tym terminie odracza obowiązek szkolny do 8. roku życia dziecka.

Wychowanie przedszkolne realizowane jest w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych (tzw. zerówki) lub innych formach wychowania przedszkolnego (zespołach i punktach przedszkolnych). Z 1 września 2016 r. oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych stają się przedszkolem i tworzą razem ze szkołą zespół szkolno-przedszkolny.

Przedszkolem publicznym jest przedszkole, które:

- prowadzi bezpłatne nauczanie i wychowanie w zakresie co najmniej podstawy programowej wychowania przedszkolnego;
 - przeprowadza rekrutację dzieci w oparciu o zasadę powszechnej dostępności;
 - zatrudnia nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach.
- Publiczną formą wychowania przedszkolnego jest zespół lub punkt przedszkolny, który:
- zapewnia bezpłatne nauczanie i wychowanie w zakresie podstawy programowej wychowania przedszkolnego, prowadzone przez nauczycieli posiadających kwalifikacje określone w odrębnych przepisach;
 - przeprowadza rekrutację dzieci w oparciu o zasadę powszechnej dostępności.

Przedszkole pełni funkcje opiekuńcze, wychowawcze i kształcące. Zapewnia dzieciom możliwość wspólnej zabawy i nauki w warunkach bezpiecznych, przyjaznych i dostosowanych do ich potrzeb rozwojowych. Nauczyciele w przedszkolu realizują program wychowania przedszkolnego zgodny z podstawą programową wychowania przedszkolnego określoną przez rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej. Celem wychowania przedszkolnego jest

wspomaganie rozwoju poznawczego, społecznego, emocjonalnego i fizycznego dziecka w miarę jego potrzeb i możliwości. Wszechstronna działalność wychowawczo-edukacyjna przedszkola ma na celu dobre przygotowanie dziecka do podjęcia obowiązków szkolnych (gotowość szkolna). Niepubliczne przedszkole to placówka prowadzona przez osoby prawne lub fizyczne. Nauczyciele w przedszkolu niepublicznym posiadają takie same kwalifikacje do pracy z dziećmi jak nauczyciele w przedszkolach publicznych oraz realizują programy wychowania przedszkolnego uwzględniające podstawę programową wychowania przedszkolnego.

ZADANIA NAUCZYCIELI

Warto wiedzieć:

- Liczba dzieci w oddziale przedszkolnym nie może przekraczać 25 osób.
- Wychowanie przedszkolne może być również realizowane w przedszkolu niepublicznym.

W trosce o prawidłowy rozwój psychoruchowy oraz przebieg wychowania i kształcenia dzieci w wieku przedszkolnym opracowano zalecenia dotyczące zagospodarowania czasu pobytu dziecka w przedszkolu w rozliczeniu tygodniowym według następujących proporcji:

- co najmniej jedną piątą czasu należy przeznaczyć na swobodną zabawę dzieci przy niewielkim udziale nauczyciela;
- co najmniej jedną piątą czasu (w przypadku dzieci młodszych – jedną czwartą czasu) dzieci spędzają poza budynkiem przedszkola, np. w ogrodzie przedszkolnym, na boisku, w parku, gdzie nauczyciel organizuje gry i zabawy ruchowe, zajęcia sportowe, obserwacje przyrodnicze itp.;
- powyżej jedną piątą czasu zajmują różnego typu zajęcia dydaktyczne, realizowane według wybranego przez nauczyciela programu wychowania przedszkolnego;
- pozostały czas – dwie piąte całkowitego czasu – nauczyciel może dowolnie zagospodarować (mieszczą się tu czynności opiekuńcze, samoobsługowe, organizacyjne i inne).

Powyższy orientacyjny podział czasu ma na celu zagwarantowanie realizacji wszystkich treści podstawy programowej wychowania przedszkolnego, ze szczególnym uwzględnieniem prawa do swobodnej zabawy dziecka, zabawy pod kierunkiem nauczyciela oraz zajęć ruchowych na świeżym powietrzu. W wielu obszarach wychowania przedszkolnego występują treści edukacji zdrowotnej. Ze względu na dobro dzieci nauczyciele we współpracy z rodzicami powinni zadbać o kształtowanie świadomości zdrowotnej przedszkolaków oraz nawyków dbania o własne zdrowie w codziennych sytuacjach w przedszkolu i w domu.

Innym zadaniem nauczycieli przedszkola, wynikającym z dbałości o wszechstronny rozwój dziecka, jest prowadzenie obserwacji pedagogicznych, które mają na celu poznanie możliwości i potrzeb rozwojowych dzieci oraz udokumentowanie tych obserwacji i wykorzystywanie ich wyników w codziennej pracy z dziećmi.

Ponadto, w trosce o jednolite oddziaływania wychowawcze, nauczyciele:

- systematycznie informują rodziców o zadaniach wychowawczych i kształcących, które są realizowane w przedszkolu;
- zapoznają rodziców z podstawą programową wychowania przedszkolnego i włączają ich do kształtowania u dziecka określonych w niej wiadomości i umiejętności;
- informują rodziców o sukcesach i kłopotach ich dzieci;
- zachęcają rodziców do współpracy we wspieraniu osiągnięć rozwojowych dzieci i łagodzeniu trudności, na jakie natrafiają;
- zachęcają rodziców do współdecydowania w sprawach przedszkola.

OPŁATY ZA PRZEDSZKOLE

Od września 2013 r. zmieniły się zasady finansowania przedszkoli publicznych. Gminy otrzymują z budżetu państwa dotację celową (tzw. przedszkolną), która w znaczą-

cy sposób wpływa na obniżenie opłat wnoszonych przez rodziców. Działania podjęte przez państwo miały na celu zachęcenie jak największej grupy rodziców do posyłania dzieci do przedszkola. Zniesienie bariery finansowej ma w znacznym stopniu pomóc w realizacji tego celu.

Nie uległ zmianie bezpłatny czas przeznaczony na realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego (co najmniej 5 godzin). Obniżona została opłata za każdą kolejną godzinę pobytu dziecka w przedszkolu (ponad 5 godzin) i może ona wynosić maksymalnie 1 zł za godzinę zajęć.

Warto podkreślić, że gminy mogą same ustalać odpłatność za pobyt dzieci w przedszkolach. Nie mogą jednak pobierać opłat wyższych niż 1 zł za godzinę pobytu dziecka w przedszkolu (ponad obowiązkowe 5 godzin). Oznacza to, że – w zależności od zamożności gminy – opłaty te mogą być niższe niż 1 zł. Gmina może także określić warunki częściowego lub całkowitego zwolnienia rodziców z opłat za przedszkole. Rodzic przedstawia w tym celu oświadczenie, które zawiera dane niezbędne do ustalenia, czy przysługuje mu zwolnienie z opłat.

Publiczne przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego nie mogą pobierać opłat innych niż ustalone przez radę gminy.

OBOWIĄZEK PRZEDSZKOLNY

Od 1 września 2011 r. wszystkie dzieci w wieku 5 lat objęte są rocznym obowiązkowym przygotowaniem przedszkolnym, które może być realizowane w:

- przedszkolu;
- oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej (tzw. zerówce);
- innej formie wychowania przedszkolnego.

Celem rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego jest przygotowanie dziecka pięcioletniego do podjęcia obowiązków, które wynikają z rozpoczęcia edukacji szkolnej.

Nauczyciele dzieci pięcioletnich mają za zadanie realizować program wychowania przedszkolnego zgodny z podstawą programową oraz dostosowany do potrzeb i możliwości danej grupy dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów istotnych dla nauki w I klasie. Ważne jest zatem kształtowanie umiejętności społecznych, odporności emocjonalnej, czynności samoobsługowych, wspomaganie rozwoju mowy i rozwoju poznawczego wraz z edukacją matematyczną oraz kształtowanie umiejętności potrzebnych do nauki czytania i pisanie. Podstawa programowa wychowania przedszkolnego określa szczegółowo umiejętności dzieci kończących przedszkole i rozpoczynających naukę w szkole podstawowej.

W roku szkolnym poprzedzającym pójście dziecka do I klasy szkoły podstawowej nauczyciel dokonuje analizy i oceny gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole na podstawie przeprowadzonych obserwacji pedagogicznych (diagnoza przedszkolna).

Celem takiej analizy jest zgromadzenie informacji, które mogą pomóc:

- rodzicom w określeniu stanu gotowości swojego dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej, aby mogli pomóc dziecku w osiągnięciu tej gotowości stosownie do potrzeb;

- nauczycielowi przedszkola przy opracowaniu indywidualnego programu wspomagania rozwoju dziecka, który będzie realizowany w roku poprzedzającym rozpoczęcie nauki w szkole podstawowej;
- pracownikom poradni psychologiczno-pedagogicznej, do której zostanie skierowane dziecko – w razie potrzeby pogłębionej diagnozy związanej ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Na podstawie dokumentacji prowadzonych obserwacji pedagogicznych przedszkole wydaje rodzicom informację o gotowości dziecka do podjęcia nauki w szkole podstawowej.

Dokumentacja ta zawiera:

- opis stopnia opanowania przez dziecko wymagań określonych w podstawie programowej wychowania przedszkolnego, z uwzględnieniem mocnych stron dziecka, zauważonych trudności, działań wspierających potrzeby dzieci oraz wskazówek dla rodziców;
- opis potrzeb rozwojowych dziecka, w tym zauważone predyspozycje, uzdolnienia i zainteresowania;
- dodatkowe spostrzeżenia o dziecku.

Informację wydaje się w terminie do końca kwietnia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, w którym dziecko ma rozpocząć naukę w szkole podstawowej.

Warto wiedzieć:

Roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne może być również realizowane w formie nauczania indywidualnego organizowanego dla dzieci, których stan zdrowia uniemożliwia lub znacznie utrudnia uczęszczanie do przedszkola.

Indywidualne przygotowanie przedszkolne organizuje się na czas określony w orzeczeniu o potrzebie indywidualnego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego, wydanym przez zespół orzekający, który działa w publicznej poradni psychologiczno-pedagogicznej.

Za spełnianie obowiązku przedszkolnego uznaje się też udział dzieci upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych organizowanych zgodnie z odrębnymi przepisami.

Istnieje również możliwość realizacji rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego w formie tzw. nauczania domowego.

W celu realizowania nauczania domowego niezbędne jest uzyskanie zezwolenia wydanego przez dyrektora przedszkola, do którego dziecko zostało przyjęte. W tym celu rodzice:

- zgłaszają dziecko do przedszkola;
- do 31 maja składają wniosek o wydanie zezwolenia na nauczanie domowe do dyrektora przedszkola, do którego dziecko zostało przyjęte;
- do wniosku dołączają opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej oraz oświadczenie o zapewnieniu dziecku warunków umożliwiających realizację podstawy programowej wychowania przedszkolnego.

Rodzice decydujący się na realizowanie przez ich dziecko rocznego przygotowania przedszkolnego w domu powinni rozważyć wszystkie zalety i wady takiej formy edukacji, aby decyzja, którą podejmą, była korzystna dla rozwoju ich dziecka. Pod szczególną rozważenie należy wziąć aspekt rozwoju społecznego, któremu sprzyja przebywanie i funkcjonowanie w zorganizowanej grupie rówieśniczej, jaką jest grupa przedszkolna.

Obowiązek przedszkolny może być również spełniany poprzez uczęszczanie do przedszkola:

- za granicą;
- przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce.

OBOWIĄZKI GMINY

Gmina ma obowiązek zapewnić wszystkim dzieciom pięcioletnim (w okresie przejściowym także sześciioletnim) zamieszkałym na obszarze danej gminy możliwość spełnienia obowiązku przedszkolnego.

W tym celu ustalana jest sieć prowadzonych przez gminę publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych, które zależnie od potrzeb (warunki demograficzne i geograficzne), uzupełnia się o inne formy wychowania przedszkolnego i/lub niepubliczne przedszkola. Droga z domu do najbliższej placówki, w której dziecko realizuje obowiązek przedszkolny, nie powinna przekraczać 3 km. Jeśli jednak odległość ta jest większa, gmina ma obowiązek zapewnić:

- bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu dziecka lub
- zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna środkami komunikacji publicznej, jeżeli dowóz zapewniają rodzice.

Niepełnosprawnym dzieciom pięcioletnim lub dzieciom objętym wychowaniem przedszkolnym ze względu na odroczenie realizacji obowiązku szkolnego gmina ma obowiązek zapewnić:

- bezpłatny transport i opiekę w czasie przewozu do najbliższej placówki przedszkolnej lub ośrodka, w którym organizowane są zajęcia rewalidacyjno-wychowawcze lub
- zwrot kosztów przejazdu dziecka i opiekuna na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) i rodzicami (opiekunami, opiekunami prawnymi), jeżeli to oni zapewniają dowóz i opiekę.

OBOWIĄZKI RODZICÓW

Rodzice dziecka objętego obowiązkowym rocznym przygotowaniem przedszkolnym mają obowiązek:

- zgłosić dziecko do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego;
- zapewnić regularne uczęszczanie dziecka na zajęcia.

W przypadku spełniania obowiązku przedszkolnego za granicą lub przy przedstawicielstwie dyplomatycznym innego państwa w Polsce, rodzice mają obowiązek zgłosić ten fakt dyrektorowi szkoły podstawowej, w obwodzie której dziecko mieszka, do 30 września każdego roku.

Warto wiedzieć:

W celu zapewnienia dziecku w przedszkolu odpowiednich warunków opieki, metod opiekuńczo-wychowawczych oraz odpowiedniego sposobu odżywiania rodzic przekazuje dyrektorowi przedszkola istotne dane o stanie zdrowia, rozwoju psychofizycznym i diecie dziecka.

Czy rodzice mogą pomóc dziecku w osiągnięciu gotowości szkolnej?

Rodzice, jako pierwsi i najważniejsi przewodnicy dziecka, mogą intuicyjnie, poprzez wykonywanie codziennych czynności, wspierać dziecko w osiągnięciu gotowości szkolnej. Podczas spacerów, zabaw, spędzania czasu wolnego, a także wykonywania prac domowych mogą **zadbać o zapewnienie dziecku codziennej dawki ruchu**, wykorzystując jego potrzeby, możliwości i zainteresowania. Mogą inicjować zabawy na świeżym powietrzu, zachęcać do biegania, gry w piłkę, jazdy na rowerze, skakania na skakance, chodzenia po krawężnikach – zależnie od preferencji malucha. Przyczynią się w ten sposób do doskonalenia koordynacji ruchowej oraz poczucia równowagi.

Pozwólmy dziecku rysować, malować farbami, lepić z plasteliny i masy solnej, wycinać i wydzierać z papieru kolorowego. Wykorzystujmy chęć dziecka do pomocy podczas przygotowywania posiłków i wykonywania innych czyn-

ności domowych. Dzięki temu przyczynimy się do rozwoju sprawności ręki, jakże ważnej przy nauce pisania.

Chwalmy nawet najmniejszy wysiłek włożony w wykonywane czynności. Zachęćmy w ten sposób dziecko do dalszego działania oraz wzmocnimy w nim poczucie własnej wartości.

Grajmy z dzieckiem w gry planszowe, gry typu „memo”, układajmy puzzle. Doskonalimy w ten sposób pamięć dziecka, uczymy oczekiwania na swoją kolej, przestrzegania zasad i reguł, a także umiejętności przegrywania. Oglądajmy wspólnie z dzieckiem wartościowe programy telewizyjne, czytajmy wiersze i książki – to doskonała okazja do rozwijania wyobraźni, mowy i wzbogacania słownictwa.

Zachęcajmy dziecko do samodzielności i nie wyręczajmy go w czynnościach samoobsługowych – takich jak zapinanie guzików czy wiązanie butów.

W miarę możliwości zadbajmy o dostarczanie dziecku różnorodnych bodźców stymulujących jego rozwój, np. wspólne wyjazdy, wycieczki, wyjścia do kina, teatru, korzystanie z imprez kulturalnych adresowanych do małych dzieci. Wymienione powyżej działania to tylko przykłady na to, w jaki sposób rodzice mogą wpływać na kształtowanie gotowości dziecka do nauki w I klasie. Katalog możliwości jest niewyczerpany i zmienia się w zależności od warunków, potrzeb, potencjału i zainteresowań każdego dziecka i jego rodziców.

PRAWO DO WYCHOWANIA PRZEDSZKOLNEGO

Dzięki wprowadzonym zmianom prawnym wszystkie dzieci trzyletnie i czteroletnie będą miały zapewnioną możliwość korzystania z wychowania przedszkolnego. Rozwiązanie to będzie wprowadzane stopniowo – od 1 września 2015 r. obejmie wszystkie dzieci czteroletnie, a od 1 września 2017 r. także dzieci trzyletnie.

Ustawa nakłada na gminy obowiązek zapewnienia od 1 września 2015 r. każdemu dziecku czteroletniemu, a od 1 września 2017 r. także każdemu dziecku trzyletniemu, miejsca realizacji wychowania przedszkolnego.

Od 1 września 2015 r. dziecko w wieku 4 lat zyskuje prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego w przedszkolu, oddziale przedszkolnym w szkole podstawowej lub w innej formie wychowania przedszkolnego.

Oznacza to, że gmina ma obowiązek zapewnić miejsce w przedszkolu każdemu dziecku czteroletniemu zamieszkującemu na terenie danej gminy, które zostanie zgłoszone przez rodziców/opiekunów podczas rekrutacji.

Od 1 września 2017 r. dziecko w wieku 3 lat zyskuje prawo do korzystania z wychowania przedszkolnego w przedszkolu lub innej formie wychowania przedszkolnego.

Oznacza to, że gmina ma obowiązek zapewnić miejsce w przedszkolu każdemu dziecku trzyletniemu zamieszkującemu na terenie danej gminy, które zostanie zgłoszone przez rodziców/opiekunów podczas rekrutacji.

Od 1 września 2015 r. gmina może zapewnić dziecku realizację prawa do wychowania przedszkolnego również w niepublicznych przedszkolach lub innych niepublicznych formach wychowania przedszkolnego (wyłonionych w otwartym konkursie ofert), które spełniają warunki obowiązujące w placówkach publicznych.

Jeśli dziecko ma prawo do wychowania przedszkolnego i zostanie zgłoszone podczas rekrutacji do przedszkola na

obszarze gminy, w której mieszka, a nie zostanie przyjęte z powodu braku miejsc, wówczas dyrektor przedszkola informuje o tym wójta (burmistrza, prezydenta miasta), który ma obowiązek pisemnie wskazać rodzicom inne przedszkole, które może przyjąć dziecko.

O nieprzyjęciu dziecka do przedszkola rodzic zostaje powiadomiony pisemnie przez dyrektora przedszkola do 30 kwietnia roku szkolnego poprzedzającego rok szkolny, na który została przeprowadzona rekrutacja.

PRAWA RODZICÓW W PRZEDSZKOLU

Rodzice mają prawo wybrać przedszkole dla swojego dziecka (publiczne lub niepubliczne) i zapewnić mu wychowanie i nauczanie zgodnie ze swoimi przekonaniami. Rodzice dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi mogą wybrać typ przedszkola, do którego trafi ich dziecko. Może to być przedszkole ogólnodostępne, integracyjne, z oddziałami integracyjnymi, z oddziałami specjalnymi lub przedszkole specjalne.

Rodzice mają realny wpływ na działalność przedszkola poprzez aktywne uczestniczenie w tworzeniu rady rodziców i rady przedszkola.

	Rada przedszkola	Rada rodziców
Tworzenie	Dyrektor przedszkola z własnej inicjatywy lub na wniosek rady rodziców (nie ma obowiązku tworzenia)	W każdym przedszkolu (obowiązkowo)
Skład osobowy	Co najmniej 6 osób, w równej liczbie nauczyciele i rodzice	Po jednym przedstawicielu rad oddziałowych (reprezentacja rodziców)
Kadencja	3 lata	1 rok
Akty prawne regulujące działalność	Ustawa o systemie oświaty	Ustawa o systemie oświaty wraz z rozporządzeniami wykonawczymi, Karta Nauczyciela
Rola dyrektora przedszkola	Może brać udział w posiedzeniach (głos doradczy)	Nie bierze udziału w posiedzeniach
Działalność	Kontrolno-oceniająca	Opiniodawczo-doradcza
Gromadzenie funduszy na wspieranie działalności statutowej przedszkola	Tak	Tak

W skład **rady rodziców**, reprezentującej ogół rodziców, wchodzi przedstawiciele – po jednym z każdej grupy (oddziału przedszkolnego) – wybrani w tajnych wyborach podczas pierwszego zebrania rodziców w każdym roku szkolnym.

Rada rodziców uchwała regulamin własnej działalności oraz ma prawo do występowania z wnioskami i opiniami we wszystkich sprawach dotyczących przedszkola do dyrektora, rady pedagogicznej przedszkola, organu prowadzącego przedszkole lub organu sprawującego nadzór pedagogiczny (właściwe kuratorium oświaty). Opiniuje m.in.:

- projekt planu finansowego przedszkola;
- program i harmonogram poprawy efektywności kształcenia i wychowania;
- pracę nauczyciela do ustalenia oceny dorobku zawodowego za okres stażu;
- wprowadzenie dodatkowych zajęć edukacyjnych do przedszkolnego planu nauczania

Szczegółowe kompetencje rady rodziców określa statut przedszkola.

Radę przedszkola powołuje dyrektor przedszkola z własnej inicjatywy lub na wniosek rady rodziców. Tworzą ją

w równej liczbie nauczyciele wybrani przez ogół nauczycieli i rodzice wybrani przez ogół rodziców. Kadencja rady przedszkola trwa 3 lata, jednak statut placówki może dopuszczać dokonywanie corocznej zmiany jednej trzeciej składu rady.

Rada przedszkola uczestniczy w rozwiązywaniu spraw wewnętrznych przedszkola, uchwała statut przedszkola, opiniuje projekt planu finansowego i plan pracy przedszkola oraz projekty innowacji i eksperymentów pedagogicznych. Może występować do organu sprawującego nadzór pedagogiczny o dokonanie oceny działalności przedszkola, jego dyrektora i nauczycieli. Z własnej inicjatywy ocenia sytuację oraz stan przedszkola.

Rady przedszkoli mogą porozumiewać się ze sobą i ustalać zasady i zakres współpracy.

W przedszkolach, w których rada nie została powołana, jej zadania wykonuje rada pedagogiczna.

Szczegółowe kompetencje rady przedszkola określa statut przedszkola.

Warto angażować się w życie przedszkola i tworzyć rady, gdyż są one organem społecznym mającym duży wpływ na podnoszenie jakości pracy placówek przedszkolnych.

ZAJĘCIA DODATKOWE

Nauczyciele są odpowiedzialni za realizację programu wychowania przedszkolnego opartego na podstawie programowej określonej w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej oraz dostosowanego do potrzeb i możliwości danej grupy dzieci.

Wprowadzenie przepisu, który uniemożliwia pobieranie przez przedszkola jakichkolwiek innych opłat niż maksymalnie 1 zł za godzinę zajęć (ponad pięciogodzinny bezpłatny czas realizacji podstawy programowej), zmieniło zasady organizowania w przedszkolach tzw. zajęć dodatkowych, prowadzonych przez specjalistów zatrudnionych przez firmy zewnętrzne.

Dotychczas zajęcia te były dodatkowo finansowane przez rodziców dzieci, które na te zajęcia uczęszczały. Obecnie nie ma już takiej możliwości.

Dyrektor przedszkola, rozpoznając kompetencje i kwalifikacje swoich nauczycieli, zapewnia dzieciom rozwijanie zainteresowań i zdolności poprzez organizowanie takich zajęć, które będą odpowiadały danej grupie dzieci, a ponadto będą jednakowo dostępne dla wszystkich dzieci bez względu na możliwości finansowe ich rodziców. Jednakowy dostęp do wysokiej jakości zajęć rozwijających potencjał wszystkich dzieci był nadrzędnym celem wprowadzonej zmiany.

Ponadto wiele gmin w Polsce zdecydowało się sfinansować co najmniej jeden rodzaj zajęć dodatkowych w ramach dotacji otrzymanej z budżetu państwa bądź też ze środków z funduszy unijnych.

Wykaz zajęć prowadzonych przez przedszkola w poszczególnych województwach znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Edukacji Narodowej w zakładce Kształcenie ogólne i wychowanie przedszkolne/Wychowanie przedszkolne/Mapa zajęć przedszkolnych.

JĘZYK OBCY W PRZEDSZKOLU

Z powodu dużego zainteresowania rodziców zapewnieniem nauki języka obcego swoim dzieciom już w okresie przedszkolnym Ministerstwo Edukacji Narodowej zaplanowało zmiany polegające na wprowadzeniu do podstawy programowej wychowania przedszkolnego nauki języka obcego nowożytnego. Dzięki temu nauka języka obcego w przedszkolu stanie się bezpłatna i dostępna dla wszystkich dzieci.

Do podstawy programowej wprowadzony zostanie zapis dotyczący przygotowania dzieci do posługiwania się językiem obcym nowożytnym.

Nauka będzie polegała na korelacji języka obcego z innymi obszarami podstawy programowej. Poprzez odpowiednio zorganizowaną zabawę, naukę piosenek i rymowanek oraz wykorzystanie ilustracji, rekwizytów i książeczek, nauczyciel będzie kreował warunki umożliwiające osłuchanie się z językiem obcym w różnych sytuacjach życia codziennego.

**Warto wiedzieć:
Już od września 2014 r. dyrektor przedszkola będzie mógł wprowadzić naukę języka obcego dla wszystkich lub wybranych oddziałów zależnie od możliwości organizacyjnych danego przedszkola.**

We wrześniu 2015 r. naukę języka obcego nowożytnego rozpoczną dzieci pięcioletnie, realizujące roczne obowiązki przygotowujące do przedszkola.

Język obcy dla wszystkich przedszkolaków zostanie wprowadzony we wrześniu 2017 r.

ZASADY PRZYJMOWANIA DZIECI DO PRZEDSZKOLA

W związku z nowymi regulacjami w prawie oświatowym zmianom uległy także zasady przyjmowania dzieci do publicznych przedszkoli i innych form wychowania przedszkolnego.

Przyjęcie dziecka do publicznego przedszkola poprzedzone jest przeprowadzeniem **postępowania rekrutacyjnego**, które rozpoczyna się na wniosek rodziców złożony do dyrektora danego przedszkola. Wniosek można złożyć do maksymalnie trzech wybranych publicznych przedszkoli lub innych form wychowania przedszkolnego, chyba że organ prowadzący (gmina) dopuści możliwość składania wniosku do większej ilości przedszkoli. We wniosku należy określić kolejność wybranych przedszkoli, w porządku od najbardziej do najmniej preferowanych przez rodziców.

Warto wiedzieć:

Rekrutacja do publicznych przedszkoli zwykle odbywa się wiosną każdego roku i może być prowadzona elektronicznie. Rodzice nie są powiadamiani o terminie i sposobie prowadzenia procesu rekrutacji na terenie gminy. Muszą we własnym zakresie interesować się rekrutacją, np. poprzez śledzenie komunikatów na stronach internetowych przedszkoli lub odwiedzanie lokalnych wydziałów/biur edukacji, właściwych dla miejsca zamieszkania dziecka.

Do publicznego przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego w pierwszej kolejności przyjmowane są dzieci zamieszkałe na obszarze danej gminy. Jeżeli liczba kandydatów do danego przedszkola przewyższa liczbę dostępnych miejsc, wówczas w procesie rekrutacji stosowane są określone kryteria przyjęć do przedszkoli. Pierwszeństwo mają dzieci:

- z rodzin wielodzietnych (co najmniej troje dzieci),
- niepełnosprawne,
- mające niepełnosprawnego rodzica, rodziców lub rodzeństwo,
- wychowywane przez samotnego rodzica,
- objęte pieczęcią zastępczą.

Wszystkie wyżej wymienione kryteria to kryteria ustawowe (tzw. kryteria I grupy), czyli określone w ustawie o systemie oświaty. Mają one jednakową wartość i są brane pod uwagę łącznie.

Spełnienie przez dziecko tych kryteriów potwierdza się odpowiednimi dokumentami.

Jeśli zachodzi taka konieczność, uruchamiany jest drugi etap rekrutacji, w którym brane są pod uwagę **kryteria lokalne** określone przez organ prowadzący przedszkole, czyli gminę (tzw. kryteria II grupy). Kryteria te uwzględniają jak najpełniejszą realizację potrzeb dzieci i ich rodzin oraz lokalne potrzeby społeczne. Może być tu brane pod uwagę m.in. kryterium dochodu na osobę w rodzinie dziecka. Jeśli dana rodzina spełnia ten warunek, rodzic musi to potwierdzić stosownym oświadczeniem.

Organ prowadzący może określić nie więcej niż 6 kryteriów lokalnych. Każdemu z nich przyznaje określoną liczbę punktów, a ich wartość może być różna.

Jeśli po przeprowadzeniu rekrutacji dane przedszkole nadal dysponuje wolnymi miejscami, może przyjąć dzieci zamieszkałe w innej gminie. Jeśli liczba chętnych dzieci przewyższa liczbę miejsc, wówczas przeprowadzane jest postępowanie uzupełniające.

Powyższe zasady rekrutacji odnoszą się również do publicznych przedszkoli integracyjnych i oddziałów integracyjnych w publicznych przedszkolach ogólnodostępnych dla dzieci nieposiadających orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego wydanego ze względu na niepełnosprawność.

**Warto wiedzieć:
Istnieje możliwość przyjęcia dziecka do przedszkola w trakcie roku szkolnego. Decyzję w tej sprawie podejmuje dyrektor danego przedszkola.**

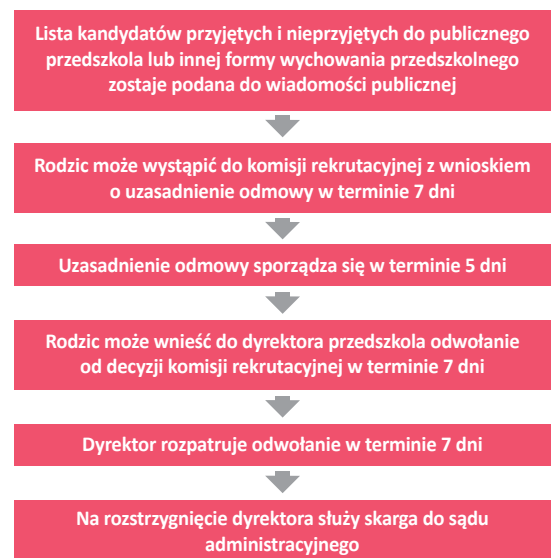
Jeśli dziecko zostało już przyjęte do przedszkola, a jego rodzice chcą, aby w kolejnych latach kontynuowało wychowanie przedszkolne w tym samym przedszkolu, wystarczy, że co roku będą składać deklarację o kontynuowaniu wychowania przedszkolnego w danym przedszkolu. Deklaracja o kontynuowaniu wychowania przedszkolnego składana jest w terminie 7 dni poprzedzających termin rozpoczęcia

rekrutacji na kolejny rok szkolny. Deklaracje takie są dostępne do pobrania w każdym przedszkolu.

Lista dzieci przyjętych i nieprzyjętych do danego publicznego przedszkola lub innej formy wychowania przedszkolnego podawana jest do publicznej wiadomości poprzez umieszczenie jej w widocznym miejscu w siedzibie danego przedszkola.

W sytuacji gdy dziecko nie zostanie przyjęte do wybranego przedszkola, rodzicom przysługuje prawo odwołania się od tej decyzji.

Tryb odwołania się od decyzji odmownej przedstawia poniższy schemat:

Warto podkreślić, że o przyjęcie do przedszkola może starać się rodzic lub opiekun w gminie, w której dziecko **zamieszkuje**. Oznacza to, że przy staraniach o miejsce w przedszkolu liczy się faktyczne miejsce pobytu dziecka, a nie miejsce jego zameldowania.

Wychowanie przedszkolne to ważny okres w życiu dziecka, kładący podwaliny pod kolejny etap, jakim jest edukacja szkolna. W ostatnich latach nastąpiło w Polsce wiele zmian systemowych w wychowaniu i edukacji małego dziecka:

- ▶ Od 2009 r. trwa okres przejściowy związany z wdrażaniem obniżenia wieku realizacji obowiązku szkolnego.
- ▶ Od września 2011 r. wszystkie dzieci pięcioletnie są objęte rocznym obowiązkowym przygotowaniem przedszkolnym.
- ▶ W 2015 r. prawo do wychowania przedszkolnego będą miały wszystkie dzieci czteroletnie.
- ▶ W 2017 r. prawo do wychowania przedszkolnego zyskają wszystkie dzieci trzyletnie.
- ▶ W roku szkolnym 2014/2015 obowiązkowo do pierwszych klas pójdzie połowa rocznika sześciolatków, a we wrześniu 2015 r. już wszystkie dzieci w wieku sześciu lat rozpoczną naukę w I klasie szkoły podstawowej.

Powyższe zmiany prawne wywołują dużą dezorientację rodziców w kwestiach dostępności, prawa i obowiązku przedszkolnego oraz obowiązku szkolnego. Należy jednak pamiętać, że nigdy wcześniej państwo nie dawało tak dużych możliwości w zakresie dostępności i upowszechniania wychowania przedszkolnego. Wprowadzane zmiany mają na celu umożliwienie dzieciom jak najwcześniejszego dostępu do edukacji wysokiej jakości, dostosowanej do ich wieku, możliwości i umiejętności. Upowszechnienie edukacji przedszkolnej w grupie dzieci w wieku od 3 do 5 lat oraz obniżenie do lat 6 wieku rozpoczynania obowiązku szkolnego ma na celu wszechstronne stymulowanie rozwoju dzieci w okresie przedszkolnym i wczesnoszkolnym, wyrównywanie szans edukacyjnych oraz dostosowanie systemu opieki, kształcenia i wychowania dzieci we wczesnym okresie rozwoju do dynamicznie zmieniającej się rzeczywistości społeczno-ekonomicznej.

Zagadnienia dotyczące dostępności, prawa i obowiązku przedszkolnego oraz obowiązku szkolnego uwzględnia poniższa tabela, która przyporządkowuje wiek dziecka do dostępności/prawa/obowiązków, jakie system edukacji wyznacza rodzicom i ich dzieciom.

Objaśnienie terminów występujących w tabeli:

Dzieci w wieku 3–4 lat są objęte wychowaniem przedszkolnym – dzieci w tym wieku mogą korzystać z wychowania przedszkolnego. Gmina jednak nie ma obowiązku zapewnienia miejsca każdemu takiemu dziecku zgłoszonemu w procesie rekrutacji.

Prawo do wychowania przedszkolnego – każde dziecko zgłoszone w procesie rekrutacji musi mieć miejsce w przedszkolu zlokalizowanym na terenie gminy w której mieszka.

Roczne obowiązkowe przygotowanie przedszkolne dla dzieci pięcioletnich (obowiązek przedszkolny, potocznie nazywany przez rodziców „zerówką”) – każde dziecko w wieku 5 lat musi zostać zgłoszone przez rodziców do przedszkola, oddziału przedszkolnego w szkole podstawowej lub innej formy wychowania przedszkolnego w celu odbycia rocznego obowiązkowego przygotowania przedszkolnego.

Data pójścia do przedszkola /szkoły Rok urodzenia dziecka	IX 2010	IX 2011	IX 2012	IX 2013	IX 2014	IX 2015	IX 2016	IX 2017	IX 2018	IX 2019
2007 ▶						2 klasa	3 klasa	4 klasa	5 klasa	6 klasa
2008 ▶						I-VI	2 klasa	3 klasa	4 klasa	5 klasa
2009 ▶						VII-XII	2 klasa	3 klasa	4 klasa	5 klasa
2010 ▶								2 klasa	3 klasa	4 klasa
2011 ▶									2 klasa	3 klasa
2012 ▶										2 klasa
2013 ▶										
2014 ▶										
2015 ▶										
2016 ▶										

Legenda:

- dziecko jest objęte wychowaniem przedszkolnym
- dziecko ma prawo do wychowania przedszkolnego
- dziecko jest objęte obowiązkiem przedszkolnym
- decyzja rodziców
- 1 klasa

„Wszystkiego, co naprawdę muszę wiedzieć, o tym jak żyć, co robić i jak się w życiu odnaleźć, nauczyłem się w przedszkolu. Mądrość nie znajdowała się na szczycie akademickiej góry, ale tam, przy piaskownicy w przedszkolu.

Oto, czego się wtedy dowiedziałem:

- ▶ Dziel się wszystkim.
- ▶ Graj uczciwie.
- ▶ Nie bij innych.
- ▶ Odkładaj rzeczy tam, skąd je wzięłeś.
- ▶ Sprzątaj po sobie.
- ▶ Nie bierz rzeczy, które do ciebie nie należą.
- ▶ Przepróż, kiedy kogoś zranisz.
- ▶ Myj ręce przed jedzeniem.
- ▶ Spuszczaj wodę w toalecie.
- ▶ Ciepłe ciasteczka i zimne mleko są dla ciebie dobre.
- ▶ Prowadź życie zrównoważone – codziennie trochę się poucz, trochę porozmyślaj, porysuj, coś namaluj, trochę pośpiewaj i potańcz, pobaw się i trochę popracuj.
- ▶ Zdrzemnij się po południu.
- ▶ Wychodząc w świat, uważaj na ruch uliczny: weź kogoś za rękę i trzymajcie się razem.
- ▶ Bądź świadomy cudów: Przypomnij sobie nasionko fasoli w plastikowym kubku: korzenie idą w dół, roślina rośnie w górę i nikt tak naprawdę nie wie, dlaczego i jak to się dzieje, ale wszyscy właśnie tacy jesteśmy.
- ▶ Złote rybki, chomiki, białe myszki i nawet tamto małe nasionko fasoli – wszystko umiera. My też.
- ▶ A potem przypomnij sobie baśnie i pierwsze słowo, które poznałeś – największe słowo ze wszystkich – PATRZ.

Bo wszystko, o czym musisz wiedzieć, tam gdzie jest. Złota reguła i miłość. I podstawy higieny. Ekologia, polityka, sprawiedliwość i zdrowe życie.

Pomyśl, o ile lepszy byłby świat, gdyby wszyscy – na całym świecie – mieli ciasteczka i mleko o trzeciej każdego popołudnia. A potem poobiednią drzemkę pod kocykiem. Albo gdyby nasz rząd i wszystkie rządy na całym świecie stosowały się do zasad, by odkładać rzeczy tam, skąd je wzięły, i sprzątać po sobie.

Bo, niezależnie od tego, ile masz lat, wciąż jest prawdą to, że kiedy idziesz w świat, najlepiej wziąć się za rękę i trzymać się razem”.

Robert Fulghum

Broszurę przygotowano w ramach projektu systemowego
„Dokształcenie strategii zarządzania oświatą na poziomie regionalnym i lokalnym II etap”

Ośrodek Rozwoju Edukacji

ww.ore.edu.pl
 Sześciolatek w szkole
www.6iatek.ore.edu.pl
 Edukacja globalna
www.edukacjaglobalna.ore.edu.pl
 System Kierowania do MOW i MOS
www.systemkierowania.ore.edu.pl
 Adaptacja podręczników
www.adaptacje.ore.edu.pl
 EKSPERT – szkolenie kandydatów
www.ekspert.ore.edu.pl

Zachować pamięć

www.polska-izrael.edu.pl
 Biblioteka Cyfrowa
www.bc.ore.edu.pl
 Internetowy Serwis Edukacyjny
www.ise.ore.edu.pl
 e-Learning w Szkole INFOTEKA
www.elearningwzskole.ore.edu.pl
 Szkolenia online
www.e-kursy.ore.edu.pl
 Trendy
www.trendy.ore.edu.pl

Platforma doskonalenia

www.doskonaleniawieci.pl
 Portal wiedzy dla nauczycieli
www.scholaris.pl
 Newsletter
www.newsletter.ore.edu.pl
 Facebook
www.facebook.com/OsrodekRozwojuEdukacji
 YouTube
www.youtube.com/user/oreedu
 Wyszukiwarka zasobów IP2
www.zasobyip2.ore.edu.pl

T U J E S T E Ś M Y

Ośrodek

Rozwoju Edukacji
 Al. Ujazdowskie 28, 00-478 Warszawa
 tel. 22 345 37 00
 fax: 22 345 37 70

Ośrodek

Rozwoju Edukacji
 ul. Polna 46a, 00-644 Warszawa
 tel. 22 570 83 00
 fax: 22 825 23 67

Instytucja Pośrednicząca

II stopnia dla Priorytetu III PO KL
 al. Szucha 25, 00-918 Warszawa
 tel. 22 34 74 850
 fax 22 34 74 851

Centrum Szkoleniowe

w Sulejówku, ul. Paderewskiego 77
 05-070 Sulejówek
 tel. 22 783 37 85

Publikacja jest dystrybuowana bezpłatnie.

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

MINISTERSTWO
 EDUKACJI
 NARODOWEJ

VULCAN
 ZARZĄDZANIE OSWIATĄ

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

